MAATALOUS

Yhteistä huippusatoja ottaville on, että pH on viljavuustutkimuksessa tasolla korkea tai arveluttavan korkea. **KEHITYSPÄÄLLIKKÖ MARTTI YLI-KLEEMOLA, HANKKIJA-MAATALOUS**

Kevätvehnälle typpeä 250 kiloa hehtaarille

Viime kesän 200 kilon typpimäärä ei vielä kolkutellut biologista eikä taloudellista optimia.

SATU LEHTONEN

Lauri Hantula tutkii Epos-vehnää – hyvältä näyttää.

SEINÄJOKI (MT)
Nykyisten ravinnerajojen puitteissa ei pysty tuottamaan määrällisesti ja laadullisesti riittävän hyvää viljasatoa, maanviljelijä **Lauri Hantula** Seinäjoelta sanoo.

Hän perustaa mielipiteensä tarkkoihin koetuloksiin. Aittomäen tilalla kokeillaan nyt kolmatta kesää peräkkäin selvästi sallittua suurempia typpimääriä.

Ympäristötuki sallii kevätvehnälle enimmillään 150 kilon typpilannoituksen hehtaaria kohti. Nitraattiasetuksen yläraja on 170 kilossa.

Hantulan tilalla on kokeiltu enimmillään 200 kilon typpilannoitusta – ympäristöministeriön erityisluvalla.

Projektissa mukana oleva kehityspäällikkö **Martti Yli-Kleemola** Hankkija-Maataloudesta kehuu yhteistyötä viranomaisten kanssa hyväksi. Luvan saannissa ei ollut ongelmia.

200 kiloa jäi niukaksi

Kaksi ensimmäistä koevuotta olivat sääoloiltaan hankalat: 2011 kuiva ja 2012 märkä.

Vaikka kasvu ei säiden takia ollut paras mahdollinen, korkeinkin typpitaso jäi alimitoitetuksi. Sekä sadon määrä ja laatu että taloudellinen kannattavuus paranivat typen määrän kasvaessa.

2011 lannoitetypestä jäi pieni osa käyttämättä vain Sciroccovehnän 170 kilon typpitasolla. Muilla koejäsenillä (150 ja 200 kiloa typpeä) kasvusto sitoi kaiken lannoitetypen ja lisäksi vielä maaperän typpeä.

Kun 200 kilon typpimäärä viime vuonnakin näytti olevan niukka, mukaan otettiin vielä yksi koejäsen. Tänä vuonna Epos-kevätvehnä saa 250 kiloa typpeä hehtaarille, jos kasvu näyttää sitä vaativan.

200 kilon typpimäärä annetaan kolmessa erässä, 250 kilon määrälle suunnitteilla on neljä levitystä.

Muita ravinteita annetaan kasvuston tarpeen mukaan, ja kasvinsuojelu hoidetaan yhtä tarkkaan kuin tilan muillakin lohkoilla.

”Pitää kyseenalaistaa”

Näin suuria typpimääriä ei keskimääräisellä tilalla käytetä eikä tarvita, mutta Lauri Hantula ei olekaan keskivertoviljelijä.

Hän kertoo kyseenalaistavansa mielellään kaiken totutun ja haluavansa olla lähellä kehityksen kärkeä. Uusia ideoita etsitään maailman joka laidalta.

Tilalla on sikala ja broilerikanala. Peltoa on viljelyssä reilu 250 hehtaaria.

Ohralla ja kevätvehnällä on päästy 8–9 tonnin keskisatoihin.

”Mutta eivät ne helposti ole tulleet. Kaikki tehdään mitä osataan ja vähän enemmänkin”, Hantula korostaa.

Esimerkiksi peltojen pH pidetään välillä 7–8. Säätösalaojitus auttaa maan vesitalouden hallinnassa.

Sato monen tekijän summa

Yli-Kleemola on Hantulan kanssa samoilla linjoilla. Huippusatoja ei saada, jos yksikin tekijä on pielessä.

”Yhteistä huippusatoja ottaville on, että pH on viljavuustutkimuksessa tasolla korkea tai arveluttavan korkea”, Yli-Kleemola sanoo.

Hänen mielestään ”arveluttavan korkea” on harhaanjohtava määritelmä – sen pitäisi olla nimeltään ”tavoiteltava taso”.

Hantula on sitä mieltä, että huonoa lohkoa ei olekaan. ”Kyse on vain siitä, että se pannaan kuntoon.”

Vesitalouden, pH:n ja riittävien ravinteiden jälkeen seuraava askel on hyvä siemen. Hantula ostaa sertifioitua siementä aina, kun hänen haluamaansa lajiketta on saatavissa.

”Silloin saa irti viimeisenkin satopotentiaalin eikä tarvitse murehtia oman siemenen kuivaamista, varastointia ja kunnostamista.”

Analysoidaan tarkkaan

Jokainen kuivurista tuleva erä analysoidaan, Hantula kertoo.

Sen jälkeen pohditaan, onko vilja järkevää käyttää rehuksi vai myydä.

Usein hän on päätynyt siihen, että oma vehnä myydään ja tilalle ostetaan rehuvehnää.

Vehnä hyvässä kasvussa

Hankalan kevään jälkeen Hantulan kasvustot näyttävät nyt erinomaisilta.

Epos-koekaistale saattaa hyvinkin kasvaa niin rehevästi, että saa koko suunnitellun 250 typpikilon määrän.

Yli-Kleemola uskoo, että tänä vuonna typen biologinen ja taloudellinen optimi löytyy. ”Luulen, että se on jossain 200 ja 250 kilon välillä.”

SATU LEHTONEN

Aittomäen tila on yksi Seinäjoen Farmari-näyttelyn retkikohteista. Lannoituskokeen lisäksi vieraat voivat tutustua tilan kaukolämmöllä toimivaan kuivuriin. Tilan lannoituskokeen tulokset löytyvät sekä Farmitin että Agrimarketin nettisivuilta.

FARMARI SEINÄJOKI 3.-6.7.2013

Kumina lähtee kasvuun härkäpavun suojassa

Suojakasvi voi parantaa kuminan satoa, selvisi viljelijätapaamisessa MTT Jokioisilla

HANNA SALONEN

Erikoistutkija Marjo Keskitalon mukaan kuminaa ei kannata perustaa pellavaan.

Juha Leppälä hoitaa kuminaa ostavan Trans Farmin viljelyneuvonnan.

JOKIOINEN (MT)
Kuminan perustaminen suojaviljaan on kannattavaa, kunhan suojavilja on oikea.

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT:n Jokioisilla tehdyissä kokeissa kumina perustettiin viiteen eri suojakasviin: härkäpapuun, herneeseen, kevätvehnään, rehuohraan ja pellavaan. Kuminan satoja verrattiin yksinään kasvaneen kuminan satoon.

Kuminaa ei kannata perustaa pellavaan tai kevätvehnään. Näillä suojakasveilla kuminan sato jäi alle 20 prosenttiin vertailusadosta. Sen sijaan härkäpavun suojissa kasvanut kumina tuotti 1,2-kertaisen sadon.

Ohra ja herne suojaviljana eivät juurikaan vaikuttaneet kuminan satoon.

Suojakasvin siemenmäärän vähentäminen tavanomaisesta on paikallaan kuminan menestyksen takaamiseksi.

Paras riviväli riippuu suojakasvista, toteaa erikoistutkija **Marjo Keskitalo** MTT:ltä. Suojakasvin sato vaihtelee riippuen kasvista ja kylvötiheydestä.

Työhuiput tasoittuvat

Markku Kyytsönen on viljellyt kuminaa Mäntsälässä vuodesta 1988. Nyt sitä kasvaa neljälläkymmenellä hehtaarilla. Sadot ovat vaihdelleet 400:sta 1 200 kiloon hehtaarilla.

Kasvin menestys riippuu monesta tekijästä, eikä viljelijä kokemuksestaan huolimatta ole löytänyt syytä sadon voimakkaille vaihteluille.

Viime vuosina Kyytsönen on suorakylvänyt kuminan. Hänen havaintonsa ovat samankaltaiset kuin MTT:n tutkijoiden: perustaminen muokattuun maahan on helpompaa, mutta kokonaissadoissa ei kylvömenetelmien välillä juuri ole eroja.

Kyytsönen kehuu kasvinsuojelumenetelmien kehittyneen vuosien aikana. Kasvitaudeista hänen kasvustoissaan ei juuri ole ollut harmia.

Viljelijä korostaa kuminakoin torjunnan tärkeyttä. Jos se epäonnistuu, vaikutus satoon on merkittävä.

Kyytsönen toteaa kuminan viljelyn kannattavan yhtä hyvin kuin vehnän.

Hän korostaa viljelystä koituvia oheishyötyjä.

Kuminalla on maata parantava vaikutus, ja sen viljely tasoittaa tilan työhuippuja. Kylvö voidaan tehdä viljoja myöhemmin ja korjuu jo heinä- tai elokuussa. Lisäksi siemen vaatii vain vähän varastotilaa.

Osaksi elintarvikeketjua

Jyrki Leppälä riihimäkeläisestä Trans Farm Oy:stä kertoo, että yrityksellä on sopimus runsaasta puolesta koko Suomen kuminaalasta.

Trans Farm on toiminut kuminan ostajana ja jatkojalostajana jo yli kaksikymmentä vuotta.

Tänä aikana viljely on muuttunut harrastelusta ammattimaiseksi toiminnaksi. Samoin on käynyt yhtiön toiminnalle, Trans Farmin **Juha Hemminki** kuvailee.

”Alussa tämä oli harrastelua, nyt olemme osa elintarvikeketjua.”

HANNA SALONEN

koneviesti
SUOMEN KONEUSKOTTAVIN AMMATTILEHTI

Tilaa Koneviesti itsellesi! 3 numeroa vain 23,90 € (norm. 29,40 €).
Tilaa lähettämällä tekstiviesti: KV KM3009 sekä nimesi ja osoitteesi numeroon 16124.
Tai netissä: www.koneviesti.fi/tarjous Tilaustunnus: KM3009

Normaali tekstiviestin hinta. Palvelu toimii Soneran, Elisan, dna:n ja Saunalahden liittymillä. Tarjous voimassa 5.7.2013 asti kotimaassa. Tilaus alkaa ensimmäisestä mahdollisesta numerosta ja se laskutetaan tilauksen alettua. Nimi- ja yhteystietoja voidaan käyttää ja luovuttaa henkilötietolain mukaisesti.

SAARA OLKKONEN

Marjo Serenius ja Idun Christie tutkivat K-maatalouden koekenttiä Hauholla.

Norjalaiset viljalajikkeet vahvistavat jalansijaansa Suomessa

HÄMEENLINNA (MT)
Rautakesko syvensi viime viikolla yhteistyötään norjalaisen kasvinjalostaja Graminorin kanssa solmimalla suoran lajike-edustussopimuksen.

”Norjalaiset viljalajikkeet soveltuvat hyvin Suomessa viljeltäviksi samanlaisen ilmaston vuoksi”, toimitusjohtaja **Idun Christie** Graminorilta sanoo.

Myös jalostustavoitteet ovat Norjassa samankaltaiset kuin Suomessa.

”Norjassa panostetaan laonja taudinkestävyyteen, etenkin punahomeeseen”, tutkija **Marjo Serenius** K-maatalouden koetilalta kertoo.

Vaikka Norja ei kuulu EU:hun, se noudattaa kasvinjalostuksessa ja siemenkaupassa pääasiassa samoja sääntöjä kuin EU-maat.

Laatuparannuksia luvassa

Kesko ja Graminor ovat tehneet yhteistyötä SW Seedin kautta 1990-luvulta alkaen. Ensimmäinen Suomen markkinoille tullut Graminorin lajike oli Gauteohra vuonna 2003.

Tänä keväänä Graminorin viljalajikkeilla kylvettiin noin 12 prosenttia Suomen vilja-alasta.

Suosituksi on noussut muun muassa Vilde-ohra.

Yhteistyön tavoitteiksi K-maataloudesta kerrotaan pyrkimykset vastata vilja- ja karjatalouden kehitykseen.

Nurmiviljelyä halutaan tehostaa uusilla lajikkeilla ja karjatilojen valkuaisomavaraisuutta parantaa sinimailasella.

Viljojen punahomeenkestävyyden ja kauran aikaisuuden sekä laadun paranemisen toivotaan täyttävän vientikaupan vaatimuksia entistä paremmin.

Maaliskuussa Rautakesko uusi lajike-edustussopimuksensa ruotsalaisen Lantmännen SW Seedin kanssa.

”Kotimaisten ja ulkomaisten jalostajien kilpailu on viljelijän etu, koska silloin lajikekehitys pysyy vauhdissa”, tuoteryhmäpäällikkö **Ari Virtanen** K-maataloudesta toteaa.

Suomeen myytävien Graminorin lajikkeiden siementuotanto on Suomessa.

Viljojen kehitys edellä

K-maatalouden koetilalla Hauholla on tänä kesänä hieman viime vuotta enemmän kokeita käynnissä.

Koeruutuja on yhteensä noin 2 500. Yli puolet niistä on lajikekokeita.

Lisäksi on kasvinsuojelu-, lannoitus-, nurmi- ja viljelyohjelmakokeita.

Viljojen kehitys on koekentällä vähäsateisen ja lämpimän alkukesän jälkeen edellä tavallisesta.

Kasvustot ovat vielä matalia, mutta jo pian tähkän muodostusvaiheessa. Tällöin sato voi jäädä normaalia pienemmäksi.

TUURE KIVIRANTA

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Ensimmäiset elintarvikeagrologit valmistuivat

Seinäjoen ammattikorkeakoulun Maa- ja metsätalouden yksiköstä valmistuivat tiistaina ensimmäiset elintarviketuotantoon suuntautuneet agrologit.

Elintarvikeagrologin opintokokonaisuudessa agrologin alkutuotannon osaamista on laajennettu elintarvikkeiden jalostamiseen.

Opinnot sisältävät muun muassa elintarvikehygieniaa ja -lainsäädäntöä sekä tietoa elintarvikeprosesseista. Lisäksi opintoihin kuuluu yritystoiminnan liikkeenjohdollista koulutusta, kuten strategista johtamista, markkinointia, kustannuslaskentaa ja hinnoittelua.